

Heeft corona de verdeling van zorgtaken op z'n kop gezet?

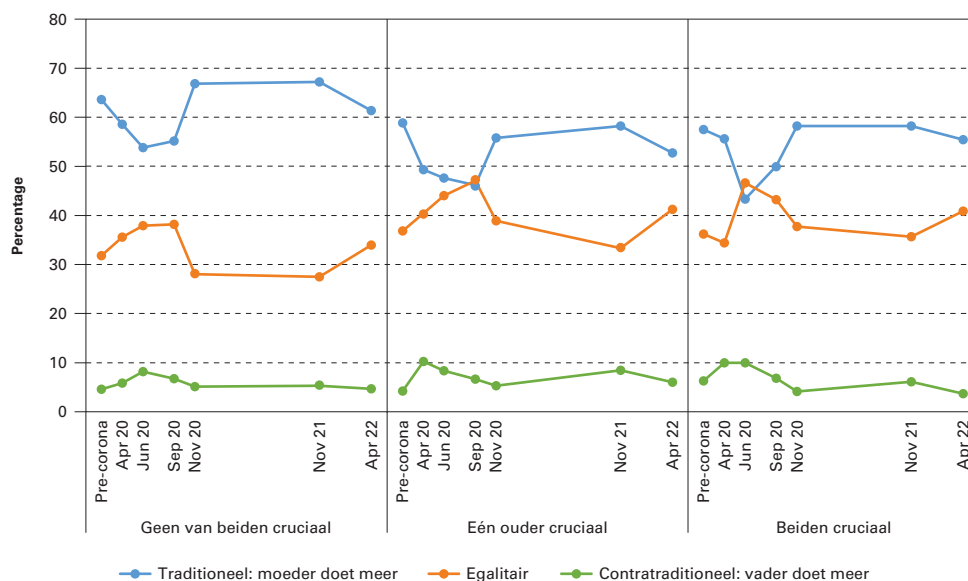
De coronapandemie heeft het dagelijks leven en werken van Nederlanders danig en wellicht ook blijvend veranderd. De vraag is of dat ook voor de verdeling van zorgtaken binnen huishoudens geldt. Twee jaar corona heeft echter niet voor een duidelijke emancipatiegolf gezorgd.

Nederlandse ouders met jonge kinderen waren tijdens de verschillende lockdowns van de coronapandemie op elkaar aangewezen om hun kinderen op te vangen en thuisonderwijs te geven. Deze zorgtaken werden voornamelijk tijdens reguliere werktijden gedaan. Sommige, vooral hoger opgeleide, thuiswerkende ouders konden de zorg voor kinderen en betaald werk binnen hetzelfde tijdsbestek combineren. Een bijna even groot deel van de ouders werkte echter door op locatie, waar zij niet tegelijk voor hun kinderen konden zorgen. Dit gold vooral voor ouders in cruciale beroepen. Weliswaar ervoeren zij minder vaak baanverlies of vermindering van werkuren, maar wat voor effect heeft dat op de werkdruk thuis? Hebben ouders met een cruciaal beroep bijvoorbeeld minder zorgtaken op zich genomen tijdens de pandemie dan ouders zonder cruciaal beroep? Om een antwoord op die vraag te krijgen maken we gebruik van speciaal verzamelde data (zie kader), waarbij drie typen huishoudens onder de loep zijn genomen: huishoudens met ouders zonder een cruciaal beroep, huishoudens waarin één van beide ouders een cruciaal beroep heeft en huishoudens waarin beide ouders een cruciaal beroep uitoefenen. Tevens kijken we naar hoe binnen huishoudens de zorgtaken worden verdeeld: (1) zogenoemde egalitaire huishoudens, waarin de taken min of meer gelijk verdeeld zijn; (2) traditionele huishou-

dens, waarin de vrouw het merendeel van de zorgtaken op zich neemt; en (3) contratraditionele huishoudens waarin de vader het merendeel van deze taken doet.

Bijna 60 procent van de gezinnen waarbij één of beide ouders in een cruciaal beroep werken had voor de pandemie een traditionele verdeling. Bij gezinnen waarin geen van de ouders een cruciaal beroep heeft, was dit 64 procent. De contratraditionele verdeling kwam voor de pandemie het minst voor, bij ongeveer 5 procent van de gezinnen. In de eerste maanden van de pandemie, dus april-juni 2020, verdeelden meer huishoudens de taken op min of meer gelijke wijze, vooral in gezinnen waarin ten minste één ouder een cruciaal beroep had (zie figuur). Hoewel de patronen bij de drie groepen ouders vergelijkbaar zijn, was de verdeling van zorgtaken iets minder vaak traditioneel in gezinnen waar beide ouders een cruciaal beroep hadden. Ook hadden zij iets vaker een gelijke verdeling in vergelijking met gezinnen waar geen van beiden ouders of één van de ouders een cruciaal beroep had. Vanaf september 2020 gingen veel huishoudens echter weer terug naar een traditionele verdeling: twee jaar na het uitbreken van de pandemie was er nauwelijks een verschil vergeleken met de situatie voor de pandemie. Voorstanders van meer emancipatie zullen met gemengde gevoelens naar deze ontwikkelingen

Verdeling van zorgtaken in huishoudens van tweeverdieners met thuiswonende kinderen (percentage van huishoudens), uitgesplitst naar wel/geen cruciaal beroep ouders

Bron: COVID Gender (In)equality Survey Netherlands. Gebaseerd op de vragen: 'De overheid heeft een aantal beroepen aangeduid als cruciale beroepen, het gaat daarbij om beroepen in o.a. de zorg en het openbaar vervoer. Werkt u/uw partner in een cruciaal beroep?' (ja/nee) en 'Hoe is de taakverdeling tussen u en uw partner wat betreft zorg voor uw kind(eren) op dit moment?' met zeven antwoordcategorieën van (1) ik doe bijna alles, tot (7) mijn partner doet bijna alles.

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Een abonnement op DEMOS is gratis. U kunt uw aanvraag indienen via: demos@nidi.nl of via onze site: nidi.nl/nl/demos/

Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen dient men een volledige bronvermelding te gebruiken. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).

Redactie: Harry van Dalen, hoofdredacteur; Peter Ekamper, (web)redacteur; Bram Hogendoorn, redacteur; Nico van Nimwegen, redacteur; Juul Spaan, redacteur

Adres: NIDI/DEMOS, Postbus 11650, 2502 AR 's-Gravenhage

Telefoon: (070) 356 52 00

E-mail: demos@nidi.nl

Internet: <https://nidi.nl/demos>

Abonnementen: gratis

Druk: Koninklijke Van der Most

Opmaak: www.up-score.nl

kijken. De traditionele taakverdeling blijft immers hardnekkig. Een lichtpunt in dit natuurlijke experiment van de pandemie is dat een meer gelijke verdeling van zorgtaken wel tot de mogelijkheden behoort.

Roos van der Zwan, NIDI-KNAW/ Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: zwan@nidi.nl
Janna Besamusca, Universiteit Utrecht, e-mail: j.w.besamusca@uu.nl
Chantal Remery, Universiteit Utrecht, e-mail: c.remery@uu.nl

GENDERONGELIJKHEID IN CORONATIJD

De gebruikte data zijn verzameld in zes metingen van het *Covid-19 Gender (In)equality Survey Netherlands* project (COGIS-NL) gehouden in april, juni, september en november 2020, november 2021 en april 2022. De representatieve, longitudinale data (met steekproeven per keer variërend van 459 tot 681) geven een beeld van de impact van de pandemie op het leven thuis en op de werksituatie van tweeverdieners met thuiswonende kinderen onder de 18 jaar.